

<https://doi.org/10.5817/RPT2024-2-5>

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY II/2024

*ANNA BLECHOVÁ, KRISTÝNA BÓNOVÁ, ONDŘEJ BÖHM, MARTIN
ERLEBACH, ŠIMON CHVOJKA, ANEŽKA KARPJÁKOVÁ, PAVEL
LOUTOCKÝ, KRISTÝNA MLČÁKOVÁ, ONDŘEJ WOZNICA, JAKUB
STOJAN, ŠIMON SVOBODA*

1. PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ A AUTORSKÉ PRÁVO

ZMĚNA HODNOT POČÍTAČOVÉHO PROGRAMU V PAMĚTI RAM NENÍ ZÁSAHEM DO POČÍTAČOVÉHO PROGRAMU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-159/23

Datum: 17. 10. 2024

Dostupnost: curia.europa.eu

Sony jako distributor herní konzole PlayStation Portable („PSP“) žaloval společnost Datel, která na trh distribuovala software a hardware určený k úpravě fungování PSP konzole.¹ Konkrétně se jednalo o počítačový program umožňující měnit nastavení videohry a rozšíření konzole o pohybový sensor.² Tento zásah má konkrétně podobu úpravy hodnot, které počítačový program nahraje do paměti RAM, a to bez jakéhokoliv zásahu do zdrojového či strojového kódu.³ Sony společnost Datel zažalovala za zásah do svého počítačového programu a videoher.⁴

¹ Body 15 a 16 anotovaného rozhodnutí.

² Body 17 a 18 anotovaného rozhodnutí.

³ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

⁴ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

Jádrem sporu je otázka, zda úprava hodnot počítačového programu v paměti RAM je formou zásahu do práv autora počítačového programu.⁵ SDEU se proto zabýval otázkou, zda ochrana nabízená směrnicí 2009/24/EC („Softwarová směrnice“) chrání i data nahraná počítačovým programem do paměti počítače a zda změna těchto hodnot je zásahem do výhradních práv autora.

Soud ve svém rozhodnutí dovodil a opakovaně zdůraznil, že ochrana počítačového programu se ve smyslu čl. 1 odst. 1 Softwarové směrnice vztahuje pouze na literární vyjádření počítačového programu, tzn. zdrojový a strojový kód.⁶ Úprava hodnot nahraných v paměti RAM však tyto prvky jakkoliv nemění, a proto není zásahem do počítačového programu.⁷ Jiné prvky počítačového programu pak mohou být chráněny ve smyslu směrnice 2001/29/EC („InfoSoc směrnice“). Jelikož však předběžná otázka směřovala pouze na ochranu dle Softwarové směrnice, otázka ochrany dle InfoSoc směrnice není v rozhodnutí řešena.⁸

Rozhodnutí proto zdůrazňuje limity ochrany počítačového programu. Ačkoliv právo chrání literární vyjádření počítačového programu, jeho další interakce s jinými programy chráněny nejsou. Nelze však vyloučit, že za určitých okolností by takovou ochranu nemohla nabízet InfoSoc směrnice. Současně však rozhodnutí může nabízet příležitost pro tzv. Cheat software, který nebude postihnutelný jako zásah do autorských práv, pokud pouze upravuje hodnoty nahrané v paměti zařízení.⁹

Autor: OW

⁵ Body 24 a 25 anotovaného rozhodnutí.

⁶ Body 38 a 50 anotovaného rozhodnutí.

⁷ Body 50 a 51 anotovaného rozhodnutí.

⁸ Bod 29 anotovaného rozhodnutí.

⁹ Pro další diskuzi lze také doporučit, např. Widła, B. Interference with the computer program at runtime: C-159/23 Sony Computer Entertainment Europe [online]. *Kluwer Copyright Blog*. 10. 1. 2024 [cit 19. 11. 2024]. Dostupné z: <https://copyright-blog.kluweriplaw.com/2024/01/10/interference-with-the-computer-program-at-runtime-c-159-23-sony-computer-entertainment-europe/>

2. SOUKROMÍ A OSOBNÍ ÚDAJE

DOZOROVÝ ÚŘAD NEMÁ POVINNOST ULOŽIT POKUTU DLE GDPR

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-768/21, TR v. Land Hessen
Datum: 26. 9. 2024
Dostupnost: curia.europa.eu

V daném případě došlo na straně jisté veřejnoprávní instituce, která provádí mimo jiné bankovní a úvěrové operace, k neoprávněnému přístupu ze strany její zaměstnankyně k osobním údajům jednoho z klientů instituce.¹⁰ Subjekt údajů nebyl o tomto porušení jeho práva na ochranu osobních údajů uvědomen a když se o něm dozvěděl, podal stížnost k příslušnému dozorovému úřadu.¹¹ Ten v rámci vyšetřování vyslechl zástupce dané instituce. Podle nich jejich pověřenec pro ochranu osobních údajů od upozornění upustil, neboť neseznal, že by narušení ochrany vystavovalo subjekt údajů vyšším rizikům pro jeho práva a svobody. V rámci tohoto interního šetření přitom instituce přijala nápravná opatření, včetně písemného záka- zu nahlížení a kopírování osobních údajů a udělení kárné sankce zmi- ňované zaměstnankyni.¹² Dozorový úřad na základě svých zjištění seznal, že instituce na porušení reagovala adekvátně a neuložil jí proto pokutu ni žádná nápravná opatření.¹³

Na to dotčený subjekt údajů, pan TR, reagoval žalobou, kterou se doža- doval, aby soud uložil úřadu povinnost pokutu či obdobné opatření uložit. Svou žalobu zakládal zejména na tom, že úřad dle jeho názoru nezohlednil všechny skutkové okolnosti. Úřad podle něj navíc nebyl v daném případě vázán zásadou vhodnosti a nemohl tak rozhodnout zda opatření uloží či

¹⁰ Bod 14 anotovaného rozhodnutí.

¹¹ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

¹² Bod 16 anotovaného rozhodnutí.

¹³ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

neuloží – měl povinnost opatření uložit a na jeho uvážení bylo pouze to, jaké přesné opatření zvolí.¹⁴

Soudní dvůr se tak zabýval vztahem čl. 57 odst. 1 písm. f) GDPR, tj. povinností úřadu projednat stížnosti subjektu údajů, a čl. 58 odst. 2 písm. a) až j) GDPR, tedy pravomocemi dozorového úřadu při jeho kontrolní činnosti v oblasti ochrany osobních údajů.¹⁵ Dle čl. 57 GDPR existuje totiž povinnost úřadu zabývat se stížnostmi, kterou obdrží. Není však na první pohled jasné, zdali se tato povinnost vztahuje i na následné vyřízení této stížnosti, tj. uložení nápravných opatření či pokut dle čl. 58 GDPR.

Soudní dvůr v daném případě hned zpočátku konstatuje, že výklad jednotlivých ustanovení GDPR je nutné podstupovat s ohledem na kontext, ve kterém se tato ustanovení nachází.¹⁶ Uznává, že k právu podat stížnost stanovené čl. 77 odst. 1 GDPR existuje protichůdná povinnost dozorového úřadu se touto stížností zabývat dle čl. 57 odst. písm. f) GDPR.¹⁷ Konstatuje však, že čl. 58 GDPR stanoví dozorovému úřadu významné vyšetřovací a nápravné pravomoci, přičemž nařízení nechává dozorovému úřadu na uvážení, jak zjištěné nedostatky napravit.¹⁸ To podle Soudního dvora dokládá též bod odůvodnění 129 nařízení, dle kterého je cílem tohoto ustanovení zajistit souladnost zpracování osobních údajů s tímto nařízením, a to prostřednictvím zásahu vnitrostátního orgánu.¹⁹ Pakliže tedy takový zásah není nutný, není nutné nápravná opatření ukládat. Tento argument Soudní dvůr dokládá též na příkladu čl. 83 a bodu odůvodnění 148 GDPR, které se podobným způsobem zabývají přímo ukládáním správních pokut za porušení nařízení.²⁰ V projednávané věci je přitom evidentní, že dozorový úřad se věcí zabýval a seznal, že opatření přijatá dobrovolně porušujícím subjektem byla dostačující a proto nápravná opatření neuložil.

¹⁴ Body 18 až 19 anotovaného rozhodnutí.

¹⁵ Bod 23 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶ Bod 30 anotovaného rozhodnutí s odkazem na C-26/22 a C-64/22, SCHUFA Holding.

¹⁷ Bod 32 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸ Body 33 až 35 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹ Bod 45 anotovaného rozhodnutí.

²⁰ Bod 47 anotovaného rozhodnutí.

Soudní dvůr proto v rámci anotovaného rozhodnutí judikoval, že citované články GDPR nelze vnímat tak, že ukládají dozorovému úřadu povinnost uložit porušujícímu subjektu nápravné opatření či správní sankci dle tohoto nařízení, není-li takový zásah vhodný, nezbytný nebo přiměřený k nápravě zjištěného nedostatku a zajištění dodržování tohoto nařízení.²¹

Autor: JS

PODMÍNKY PŘÍSTUPU K TELEFONU PODEZŘELÉHO Z TRESTNÉHO ČINU

Soud: Soudní dvůr Evropské Unie
Věc: C-548/21
Datum: 4. 8. 2024
Dostupnost: curia.europa.eu

Innsbrucká policie zachytila poštovní zásilku s 85 gramy marihuany. Následně provedla domovní prohlídku u adresáta, kde zajistila jeho telefon. Jejich pokusy o odemčení telefonu, o kterých nebyl proveden jakýkoliv záznam, byly neúspěšné. Adresát následně podal žalobu napadající zákonnost zajištění jeho telefonu a projednávající soud podal tři předběžné otázky.²²

Soudní dvůr nejdříve vyjasnil, že na tuto situaci nedopadá směrnice o soukromí a elektronických komunikacích,²³ jelikož policie se snažila získat přístup k informacím v telefonu sama, a nikoliv prostřednictvím mobilního operátora. V takovém případě se aplikuje směrnice o zpracování osobních údajů za účelem vyšetřování trestných činů.²⁴ Soudní dvůr tedy otázky přeformuloval.²⁵

²¹ Bod 50 anotovaného rozhodnutí.

²² Body 20–25 anotovaného rozhodnutí.

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací.

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

²⁵ Body 56–61 a 77 anotovaného rozhodnutí.

První a druhá otázka, zkoumané dohromady, se týkaly nutnosti předchozího přivolení k přístupu k telefonu ze strany soudu nebo nezávislého orgánu.²⁶ Soudní dvůr připomněl, že hodnocení proporcionality v těchto případech vychází z povahy a důvěrnosti zpřístupňovaných dat, důležitosti chráněného zájmu, existujícího propojení mezi majitelem telefonu a daným trestným činem a relevancí zpřístupňovaných dat.²⁷ Jelikož telefon obsahuje nejen metadata o komunikaci, ale taktéž fotky, historii procházení internetu a obsah komunikace, lze z těchto dat dovodit velmi přesné závěry o jedincově životě.²⁸ Nicméně omezit přístup k těmto datům pouze pro boj se závažnou kriminalitou by znemožnilo vyšetřování trestných činů.²⁹ Soudní dvůr zde také připomněl, že požadavek „na základě zákona“ vyžaduje, aby národní zákonodárce dostatečně jasně určil povahu nebo kategorie trestných činů, kde je takový přístup k telefonu možný.³⁰ U vztahu mezi majitelem telefonu a trestným činem Soudní dvůr uzavřel, že je důležitá existence rozumného podezření na základě objektivních a dostatečných důkazů.³¹ Aby toto bylo dodrženo, tak – s výjimkou urgentních situací – je nutné podrobit přístup k telefonu předchozímu přezkumu ze strany soudu nebo nezávislého orgánu.³²

Třetí otázka se týkala informační povinnosti vůči adresátovi o přístupových pokusech.³³ Zde Soudní dvůr uzavřel, že s ohledem na povinnost správců informovat subjekty o možnostech výkonu svých práv, musí orgány povolující přístup splnit informační povinnost hned, jakmile to nemůže ohrozit vyšetřování.³⁴

Autor: ŠCH

²⁶ Bod 81 anotovaného rozhodnutí.

²⁷ Bod 90 anotovaného rozhodnutí.

²⁸ Body 91–94 anotovaného rozhodnutí.

²⁹ Bod 97 anotovaného rozhodnutí.

³⁰ Bod 98–99 anotovaného rozhodnutí.

³¹ Body 100–101 anotovaného rozhodnutí.

³² Body 102–110 anotovaného rozhodnutí.

³³ Body 111 a 114 anotovaného rozhodnutí.

³⁴ Bod 120 anotovaného rozhodnutí.

VLASTNORUČNÍ PODPIS A POSTAVENÍ KVALIFIKOVANÉHO ELEKTRONICKÉHO PODPISU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-302/23

Datum: 17.10.2024

Dostupnost: curia.europa.eu

Návrh na vyznačení doložky vykonatelnosti u exekučního návrhu byl polskému soudu zaslán emailem s připojeným tzv. elektronicky důvěryhodným podpisem (jedná se o polský ekvivalent v ČR územně specifickému zaručenému podpisu založeném na kvalifikovaném certifikátu). Bylo ale namítáno, že tento podpis nesplňuje formální požadavky dle polského práva, které zdůrazňovalo požadavek na vlastnoruční podepsání a dále to, že nebylo využito informačního systému soudu (jelikož jím soud nedisponuje). Bylo tedy nutné (i z důvodu nemožnosti využití informačního systému) dané dokumenty poskytnout v papírové podobě vlastnoručně podepsané.

Předkládací soud zdůraznil, že v Polsku většina soudů nedisponuje informačním systémem, který by umožnil předkládání podání, přijímána jsou podání pouze vlastnoručně podepsána (na papíře).³⁵

Soud se v tomto kontextu dotazoval zejména na to, jestli právní úprava zakotvující různé úrovně podpisu v nařízení eIDAS stanovuje povinnost členským státům akceptovat elektronická podání *de facto* vždy a v případě požadavku na vlastnoruční podpis uznat elektronický ekvivalent, který je k tomu nařízením určen³⁶.

Soudní dvůr trefně konstatoval, že předkládací soud operuje s polsky specifickým elektronicky důvěrným podpisem, nařízení eIDAS však v čl. 25 stanovuje, že vlastnoruční podpis může nahradit v elektronické podobě jen kvalifikovaný elektronický podpis. Zdůraznil, že je na vnitrostátním právu, jaké požadavky zakotví a vymezí u národně specifických podpisů a poža-

³⁵ Bod odůvodnění 18.

³⁶ Tím je kvalifikovaný elektronický podpis, v čemž se ale předkládací polský soud dostatečně neorientoval.

davků na podání. Právě to je rozdíl od kvalifikovaného podpisu, který je uznatelný ve všech členských státech (a může rovněž nahradit vlastnoruční podpis).

Na základě předběžné otázky pak soud rozhodl o tom, že nařízení eIDAS (zejména čl. 2) nebrání v zákazu předkládání kýženého dokumentu k soudu elektronicky, ale ne proto, že by polská varianta nenaplnovala požadavky na vlastnoruční podpis, ale proto že legislativa nezavádí pro všechny soudy informační systémy k tomu určené. Zdůraznil vlastně, že „*v předmětné situaci, kdy je podání k soudu předloženo elektronickými prostředky, ačkoli tento soud nedisponuje vhodným informačním systémem, prostřednictvím kterého musí být podání učiněna, není tedy toto podání odmítnuto „pouze z toho důvodu“, že podpis uvedeného podání je v elektronické podobě nebo nespĺňuje požadavky kvalifikovaného elektronického podpisu.*“³⁷ Nad zmíněné rozsudkem pak zdůrazňujeme, že požadavky na vlastnoruční podepsání jsou naplněny za využití kvalifikovaného elektronického podpisu, pokud není specificky na základě vnitrostátního práva upraveno jinak.

Autor: PL

OMLUVA JAKO JEDINÁ NÁHRADA NEHMOTNÉ ÚJMY ZA NEZÁKONNÉ ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ A OKOLNOSTI OVVLIVŇUJÍCÍ VÝŠI NÁHRADY

Soud: Soudní dvůr Evropské Unie
Věc: C-507/23
Datum: 4. 10. 2024
Dostupnost: curia.europa.eu

Středisko pro ochranu práv spotřebitelů (dále podle lotyšské zkratky „PTAC“) zveřejnilo v rámci kampaně video, ve kterém vystupovala postava napodobující žalobce v původním řízení. Ten byl v Lotyšsku známý jako novinář. Video zůstalo na internetu dostupné navzdory jeho nesouhlasu –

³⁷ Bod odůvodnění 38.

PTAC odmítlo jeho výslovné výzvy k zastavení tohoto šíření a odmítlo také nahradit újmu vzniklou poškozením jeho pověsti.

Žalobce se proto u lotyšských správních soudů domáhal určení nezákonnosti takového šíření jeho osobních údajů a náhrady utrpěné újmy ve formě omluvy a peněžitého odškodnění. Spor se dostal až před Nejvyšší soud Lotyšska.³⁸ Ten následně položil tři předběžné otázky Soudnímu dvoru:

1. Musí být čl. 82 odst. 1 GDPR vykládán v tom smyslu, že nezákonné zpracování osobních údajů může jakožto porušení tohoto nařízení představovat samo o sobě neoprávněný zásah do subjektivního práva osoby na ochranu osobních údajů a újmu způsobenou této osobě?
2. Musí být čl. 82 odst. 1 GDPR vykládán v tom smyslu, že umožňuje, aby v případě, že nelze obnovit stav před vznikem újmy, byla uložena povinnost vyjádřit omluvu jako jediná náhrada nehmotné újmy?
3. Musí být čl. 82 odst. 1 GDPR vykládán v tom smyslu, že umožňuje, aby okolnosti ukazující postoj a motivaci subjektu, který zpracovává osobní údaje, odůvodňovaly určení nižší náhrady zmíněné újmy?

Soudní dvůr k první otázce uvedl, že pouhé porušení GDPR nestačí k přiznání práva na náhradu újmy na tomto základě.³⁹ K tomu musí být kumulativně splněny celkem tři podmínky: 1. porušení ustanovení GDPR, 2. existence újmy a 3. příčinná souvislost mezi nimi. Vznik újmy v souvislosti s nezákonným zpracováním osobních údajů totiž není automatický.⁴⁰

Stran druhé otázky Soudní dvůr nejprve připomněl, že je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby upravil procesní podmínky soudních řízení k zajištění ochrany práv jednotlivců. Tyto podmínky však musí v situacích, kdy se uplatňuje unijní právo, ctít zásady rovnocennosti

³⁸ Spor v původním řízení a předběžné otázky jsou popsány v bodech 12–21 rozhodnutí.

³⁹ Bod 22 rozhodnutí.

⁴⁰ Ve smyslu čl. 82 odst. 1 GDPR. Srov. body 24–27 rozhodnutí.

a efektivity.⁴¹ Výlučně kompenzační funkce čl. 82 GDPR znamená, že náhrada újmy musí být zejména plná a účinná bez ohledu na její formu.⁴² Pokud je omluva jako jedna z forem náhrady této újmy v souladu s uvedenými zásadami, nic nebrání tomu, aby tvořila samostatnou nebo doplňkovou náhradu újmy,⁴³ zejména v případě, kdy nelze obnovit stav před vznikem této újmy.⁴⁴

V odpovědi na třetí otázku Soudní dvůr upozornil na rozdíly ve znění a účelech čl. 82 a oproti němu stojících čl. 83 a 84 GDPR. Čl. 82 totiž plní výlučně kompenzační funkci, na rozdíl od čl. 83 a 84, které mají v zásadě funkci sankční.⁴⁵ Náhrada dle čl. 82 musí být stanovena v takové výši, aby (toliko a zároveň plně) kompenzovala utrpěnou újmu subjektu údajů, bez ohledu na postoj a motivaci správce.⁴⁶

Ochrana před zpracováním osobních údajů soukromou společností jako pozitivní závazek státu podle čl. 8 Úmluvy

Autor: ŠS

ZNEUŽITÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ A NÁHRADA NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Vlaisavljevikj v North Macedonia (stížnost č. 23215/21)
Datum: 25. 6. 2024
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Pan Vlaisavljevikj, stěžovatel, který žije a má byt ve Skopji, byl od ledna 2013 až do roku 2023 soukromým dodavatelem tepla (společnost B) opakovaně vyzýván k zaplacení poplatků za stálé náklady spojené s těmito do-

⁴¹ Blíže k těmto zásadám srov. body 31-34 rozhodnutí.

⁴² Bod 34 rozhodnutí.

⁴³ Bod 36 rozhodnutí.

⁴⁴ Bod 37 rozhodnutí.

⁴⁵ Bod 40 rozhodnutí.

⁴⁶ Srov. body 41–45 rozhodnutí.

dávkami.⁴⁷ Stěžovatel ale do smluvního vztahu se společností B nikdy nevstoupil, a navíc ve svém bytě ani žádné potrubí na vedení tepla instalované neměl. Těmito poplatky se zabývaly civilní soudy, které mezi lety 2014 a 2022 vydaly ve vztahu ke stěžovatelově věci celou řadu rozhodnutí. Shledaly, že stěžovatel neměl tento poplatek platit, protože nikdy nebyl uživatelem tepelné sítě (nikdy z ní proto ani nemohl být odpojen) a mezi ním a dodavatelem tepla nevznikl žádný smluvní vztah.⁴⁸ V roce 2016 se obrátil na Ředitelství ochrany osobních údajů (Ředitelství) s tím, že společnost B porušila jeho právo na ochranu osobních údajů, když zpracovávala jeho osobní údaje, které jí navíc sám nikdy neposkytl, bez jeho souhlasu.⁴⁹ Po následném několikaletém sporu⁵⁰ se správními soudy rozhodl v říjnu 2020 Vyšší správní soud tak, že obě společnosti měly právní titul pro zpracování jeho osobních údajů (licence poskytovat dodávky tepla) a stěžovatelovu žalobu zamítl.

ESLP se zabýval otázkou, zda vnitrostátní orgány porušily pozitivní závazek státu ochránit stěžovatele před nezákonným zpracováním jeho osobních údajů vyplývajících z čl. 8 Úmluvy.

ESLP nejdřív připomněl, že právo na ochranu osobních údajů je garantováno čl. 8 Úmluvy, který obsahuje mj. právo na informační sebeurčení.⁵¹ Zároveň upozornil, že přestože některé osobní údaje stěžovatele byly současně dostupné také na veřejně přístupných webových stránkách, neznamená to nutně, že jsou tím automaticky zbaveny ochrany podle čl. 8 Úmluvy.⁵²

Že se jednalo o pozitivní a nikoli negativní závazek státu, dovodil ESLP z toho, že šlo o soukromou společnost (bez ohledu na to, že poskytovala veřejnou službu – dodávky tepla), nikoli státní orgán, a že osobní údaje zpra-

⁴⁷ Bod 6 rozhodnutí. Jednalo se o stálý poplatek, který nebyl závislý na skutečném množství dodaného tepla a který měli platit i ti, kteří byli ze sítě již odpojeni. Tento poplatek byl zaveden zákonem o dodávkách energie, uvedeném v bodu 5 rozhodnutí.

⁴⁸ Srov. body 7 a 16 rozhodnutí.

⁴⁹ Bod 7 rozhodnutí.

⁵⁰ Body 7–15 rozhodnutí.

⁵¹ Bod 37 rozhodnutí.

⁵² Bod 39 rozhodnutí. Srov. rovněž tam uvedenou judikaturu ESLP.

covávala v rozporu s tehdejšími právními předpisy.⁵³ Role státu tedy měla být ve vztahu k osobním údajům stěžovatele ochranná (garanční, pozitivní), nikoli zdržovací (negativní).⁵⁴

ESLP shledal, že se Vyšší správní soud vůbec nevypořádal se stěžovatelskými argumenty, kterými poukazoval na to, že nikdy nevstoupil do žádného smluvního vztahu ani s jednou ze společností dodávajících teplo.⁵⁵ Navíc, jak shledaly civilní soudy, mu nikdy nevznikl žádný závazek platit stále náklady, když nikdy nebyl k tepelné síti připojen.⁵⁶ Uzavřel proto, že vnitrostátní soudy neposkytly stěžovateli dostatečnou ochranu jeho práva na respektování soukromého života a tím došlo i k porušení čl. 8 Úmluvy.⁵⁷

Autor: ŠS

OTÁZKA „ZÁKONNÉ KVALITY“ U OMEZENÍ SVOBODY PROJEVU

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: RFE/RL INC. A OSTATNÍ v. ÁZERBÁJDŽÁN
Datum: 13. 9. 2024
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

V Ázerjbájdžánu došlo k plošnému zablokování čtyř online médií, která se zabývají především kritikou současné politické situace v Ázerjbájdžánu, upozorňují na některé kauzy či korupční chování některých politických představitelů. Zablokována byla tato média pro údajné zveřejňování nezákonného obsahu ve smyslu ázerjbájdžánské legislativy, zejm. obsahu, který je záměrně pomlouvačný, zavádějící a nepravdivý nebo který vyvolává nenávist vůči státním orgánům, volá po násilném převzetí moci či rozšiřuje obecnou paniku.⁵⁸ K zablokování došlo ze strany příslušné vnitrostátní au-

⁵³ Bod 40 rozhodnutí.

⁵⁴ K pozitivním závazkům státu podle čl. 8 Úmluvy srov. v odůvodnění (bod 41) uvedené rozhodnutí López Ribalda and Others v Spain (stížnost č. 1874/13 a 8567/13) ze dne 17. 10. 2019.

⁵⁵ Bod 43 rozhodnutí.

⁵⁶ Body 44 a 45 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁷ Body 46 a 47 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁸ Body 12, 26, 38, 46 a 84 anotovaného rozhodnutí.

tority, Ministerstva dopravy, spojů a špičkových technologií (dále jen „*MTCHT*“).

Ve všech případech bylo v rámci vnitrostátního řízení rozhodnuto v neprospěch stěžovatelů (provozovatelů předmětných médií), a to zejména na základě blanketního ustanovení článku 13-2.3.11 zákona č. 539-VQD, o informacích, informatizaci a ochraně informací, ve znění z 10. března 2017 (dále jen „*zákon na ochranu informací*“), které v spojení s článkem 13-2.1 ukládá provozovateli online média povinnost odstraňovat „*jiné informace zakázané zákony Ázerbájdžánské republiky*.“⁵⁹ Z výkladu odvolacího soudu v případě RFE/RL Inc. poté vyplývá, že takový obsah nemusí být v daném obsahu explicitní, ale stačí, když z něj vyplývá implicitně, „*mezi řádky*.“⁶⁰ V ostatních případech také provozovatelé namítali, že obsah, který kritizuje konkrétní politické činitele, nelze shledat za nezákonný, neboť tomuto označení nepředcházelo žádné řízení či stížnost pro pomluvu, které by iniciovali příslušní činitelé, přestože to vnitrostátní právo předpokládá. Dle výkladu vnitrostátních soudů však může MTCHT samo v konkrétních případech určovat nezákonný obsah, který je vymezen zákonem na ochranu informací.⁶¹

Na základě výše uvedených skutečností byly podány stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva (dále jen „*ESLP*“) mj. pro porušení článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „*Úmluva*“) zajišťujícího svobodu projevu a právo přijímat a rozšiřovat informace.

ESLP v první řadě připomněl, že internet se díky své dostupnosti a schopnosti uchovávat a sdělovat obrovské množství informací stal jedním z hlavních prostředků, jimiž jednotlivci uplatňují své právo na svobodu projevu a informace. Článek 10 Úmluvy se proto vztahuje nejen na obsah informací, ale také na internetové prostředky jejich šíření, neboť jakékoli omezení, které je na ně uvaleno, nutně zasahuje do této svobody.⁶² Vzhledem k tomu tak i omezení přístupu, které lze obejít např. placenou VPN

⁵⁹ Bod 54 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁰ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

⁶¹ Body 36 a 42 anotovaného rozhodnutí.

⁶² Bod 85 anotovaného rozhodnutí.

službou, lze vnímat jako blokování přístupu v plném rozsahu, které může zakládat porušení článku 10 Úmluvy, neboť se nejedná o technologii běžně využívanou průměrným uživatelem.⁶³

ESLP dále konstatoval, že výše popsané blokování přístupu bude představovat zásah do svobody zaručené článkem 10, pokud (i) není stanoveno zákonem, (ii) nesleduje jeden nebo více legitimních cílů uvedených v článku 10 odst. 2 a (iii) není nezbytné v demokratické společnosti k dosažení těchto cílů.⁶⁴ ESLP se nejprve zabýval zákonnou povahou omezení.

Pokud jde o „zákonnou kvalitu“ u omezení svobody projevu podle článku 10 Úmluvy, ESLP podotýká, že ustanovení omezující svobodu projevu musí být předvídatelné a, případně v kombinaci s dalšími normami vnitrostátního práva, musí poskytovat dostatečné záruky proti svévoli. Výklad vnitrostátního práva, podle kterého je MTCHT svěřena pravomoc z vlastního podnětu identifikovat jakýkoli nezákonný obsah, však podle ESLP znamená rozšíření pravomocí MTCHT nad rámec povolený jinými příslušnými právními předpisy, které byly uplatněny prostřednictvím již zmíněného blanketního ustanovení v čl. 13-2.3.11 zákona na ochranu informací. Takový výklad ESLP shledal neslučitelným s principy právního státu. Předmětné blanketní ustanovení není podle ESLP dostatečně předvídatelné, pokud jde o jeho účinky, aby umožnilo stěžovatelům regulovat jejich chování, a dostatečně jasně neuvádí rozsah a způsob výkonu diskreční pravomoci MTCHT, která je v podstatě vyjádřena jako neomezená pravomoc a není vymezena dostatečnými zárukami proti svévoli. Dotčené ustanovení proto nesplňuje požadavek „zákonné kvality“ podle Úmluvy.⁶⁵ Dostatečné záruky proti svévoli nelze podle ESLP spatřovat ani v dalších normách vnitrostátního práva.⁶⁶ ESLP rovněž dodává, že nepředvídatelně široký, svévolný a zjevně nepřiměřený výklad vnitrostátního práva spočívá

⁶³ Body 73 a 74 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁴ Bod 87 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁵ Bod 106 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁶ Body 94 – 104 anotovaného rozhodnutí.

také v určení, že nezákonná informace může být vyjádřena nepřímo „mezi řádky“.⁶⁷

Vzhledem k absenci prvního kritéria legitimacy zásahu do svobody projevu, totiž, že zásah musí být proveden na základě zákona (resp. v zákonné kvalitě), tak ESLP konstatoval, že ve výše zmíněných případech došlo k porušení čl. 10 Úmluvy.⁶⁸ Zbylými kritérii se pro nesplnění prvního dále nezabýval.

Autor: OB

UCHOVÁVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ Z VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU PO DELŠÍ NEŽ ZÁKONNOU DOBU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-621/22

Datum: 4. 10. 2024

Dostupnost: curia.europa.eu

V původním sporu vystupuje KNLTB jakožto sportovní svaz sdružující tenisové sportovní kluby a nizozemský orgán ochrany osobních údajů (dále jen „AP“). Svaz KNLTB funguje tak, že jeho členky jsou automaticky všechny fyzické osoby, které jsou členy jednoho z tenisových sportovních klubů, jež je součástí KNLTB. Sportovní svaz KNLTB v roce 2018 předal osobní údaje svých členů zahrnující zejména jejich telefonní čísla, adresy, jména a data narození největšímu poskytovateli hazardních her v Nizozemsku a e-shopu specializovanému na prodej sportovního vybavení, za což obdržel od těchto sponzorů finanční odměnu. Na základě stížnosti některých členů poté dostal KNLTB pokutu od AP výši 525 000 eur. Proti tomuto rozhodnutí se KNLTB odvolal, jelikož osobní údaje předal na základě čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce písm. f) GDPR, tedy oprávněného zájmu. AP má ovšem za to, že oprávněný zájem jsou pouze takové zájmy, které výslovně vyjmenovává zákon.⁶⁹

⁶⁷ Bod 96 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁸ Bod 108 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁹ Body 9 – 18 anotovaného rozhodnutí.

Z tohoto sporu tedy vzešly 3 předběžné otázky, které zní následovně:

1. Jak má předkládající soud vykládat pojem „oprávněný zájem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce písm. f) GDPR?
2. Musí být tento pojem vykládán tak, jak ho vykládá žalovaný? Zahrmnuje výlučně zájmy zakotvené a definované zákonem?
3. Nebo může být každý zájem oprávněným zájmem, pokud není v rozporu se zákonem? Konkrétně: je možné čistě finanční zájem, který je předmětem této věci a který vedl k poskytnutí osobních údajů za úplatu a bez souhlasu subjektů údajů, kvalifikovat za určitých okolností jako oprávněný zájem? Pokud ano, jaké okolnosti určují, zda čistě finanční zájem je oprávněným zájmem?⁷⁰

Soudní dvůr ve svém rozhodnutí otázky poněkud přeformuloval a zjednodušil a vyjádřil se ke všem z nich pohromadě. Zejména odkázal na své předchozí rozhodnutí C 252/21 v tom smyslu, že oprávněný zájem jako právní základ pro zpracování osobních údajů by měl být vykládán úzce.⁷¹ Obecně ovšem dle soudu může jako oprávněný zájem sloužit široké spektrum zájmů, nejen takových, které vyjmenovává nebo definuje přímo zákon. Soudní dvůr například upozornil na to, že marketing jako oprávněný zájem je demonstrativně obsažen v bodě odůvodnění číslo 47 samotného GDPR.⁷²

Soudní dvůr také připomněl, že aby mohl být naplněn a využit oprávněný zájem jako právní základ zpracování použit, je třeba splnit tříkrokový test. Tento test se skládá z identifikace oprávněného zájmu (1. krok), prokázání nezbytnosti zpracování pro naplnění oprávněného zájmu (2. krok) a vyvažování zájmů a práv subjektu údajů s oprávněným zájmem (3. krok).⁷³ V této souvislosti pak Soudní dvůr poukázal na to, že při vyhodnocování tohoto testu bude třeba vzít v potaz, že zpřístupnění osobních údajů poskytovateli hazardních her bude mít na subjekty údajů negativní dopad.⁷⁴

⁷⁰ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

⁷¹ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

⁷² Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

⁷³ Bod 37 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁴ Bod 56 anotovaného rozhodnutí.

Soudní dvůr pak v této věci uzavírá, že v této věci mohly být naplněny podmínky oprávněného zájmu a doplňuje, že není třeba aby byl oprávněný zájem definován v zákoně, ovšem vždy musí být zákonný (tedy v souladu se zákonem).⁷⁵

Autor: ME

ZVEŘEJNĚNÍ INFORMACÍ O OBĚTI SEXUÁLNÍHO ZNEUŽÍVÁNÍ VE VEŘEJNĚ DOSTUPNÉ DATABÁZI SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: A.P v. Armenie
Datum: 18. 6. 2024
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Nezletilá dívka A.P., trpící mentální poruchou, se stala obětí sexuálního zneužívání učitelem tělesné výchovy a veřejného činitele A.G.⁷⁶

Arménské soudy se případem zabývaly ve dvou rovinách. V trestním řízení byl A.G. odsouzen, přičemž rozhodnutí bylo neveřejné a ve veřejně přístupné databázi soudních rozhodnutí Datalex bylo uvedeno pouze číslo případu a jméno A.G.⁷⁷ Ve sporu o náhradu škody však byla rozhodnutí zveřejněna, včetně celého jména a adresy A.P., navzdory její žádosti o nezveřejnění⁷⁸, a nárok na náhradu škody A.P. přiznán nebyl.⁷⁹

ESLP posuzoval otázku odpovědnosti Arménie za (ne)dodržování pozitivního závazku zajistit ochranu dětí před špatným zacházením. Dále se zabýval otázkami, zda došlo k porušení práva na soukromý život v důsledku zveřejnění informací o A.P. a zda arménský právní systém poskytl v případě A.P. dostatečné prostředky nápravy. ESLP se tak zabýval porušením článků 3, 8 a 13⁸⁰ EÚLP.

⁷⁵ Bod 57 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁶ Body 5 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁷⁷ Body 40-44 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁸ Viz bod 45 in fine anotovaného rozhodnutí.

⁷⁹ Body 45-50 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁰ Ve spojení s článkem 3.

ESLP shledal, že stát porušil článek 3 EÚLP.⁸¹ V Arménii nebyly zavedeny žádné mechanismy zajišťující prevenci, odhalování a oznámení špatného zacházení ve školách.⁸² Nikdo ze svědků (učitelů i žáků) události neušil, jak v dané situaci postupovat, škola dokonce ani neučinila žádné oznámení příslušným orgánům, ani neinformovala o incidentu rodiče A.P.⁸³

Rozhodnutí odvolacího soudu v případě nároku na náhradu škody obsahovalo řadu podrobností, které poskytovaly dostatečné informace ke zjištění alespoň základní podstaty případu⁸⁴, což pro A.P. bylo velmi traumatizující, jelikož žila v malé vesnici, kde převládaly tradiční postoje. ESLP opět dospěl k závěru, že došlo k porušení práva na soukromý život.⁸⁵ Soudy navíc zcela odmítly přezkoumat podstatu nároku A.P. a o žádosti nezveřejňovat informace o řízení, nebylo nikdy přijato žádné procesní rozhodnutí.⁸⁶

V dané době nebylo možné před arménskými soudy požadovat náhradu nemajetkové újmy utrpěné v důsledku špatného zacházení, soud tedy konstatoval porušení čl. 13.⁸⁷

ESLP tak rozhodl o porušení předmětných článků a přiznal A.P. náhradu škody dle čl. 41.⁸⁸

Autor: KM

⁸¹ Body 141-142 anotovaného rozhodnutí.

⁸² Viz bod 117 anotovaného rozhodnutí.

⁸³ Body 117-121 a 136 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁴ Body 157-158 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁵ Bod 159 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁶ Body 150-151 a 160-163 anotovaného rozhodnutí. Vzhledem k absenci právního základu dotčeného zásahu, tak nelze uvažovat o souladu daného zásahu se zákonem a případném legitimním cíli.

⁸⁷ Body 95 a 167-176 anotovaného rozhodnutí. Soud tak potvrdil závěry uvedené v rozsudku Poghosyan and Baghdasaryan v. Armenia.

⁸⁸ Body 178-180 anotovaného rozhodnutí.

DOBA UCHOVÁVÁNÍ OTISKŮ PRSTŮ A DNA

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 7 As 172/2022–49

Datum: 26. 1. 2023

Dostupnost: vyhledavac.nssoud.cz

Žalobce byl shledán vinným z porušení povinnosti při správě cizího majetku⁸⁹ a zneužití pravomoci úřední osoby⁹⁰.⁹¹ Při jeho výsledku PČR byly provedeny identifikační úkony⁹² a získané vzorky byly vloženy do databází PČR.⁹³

Žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, kdy se domáhal určení, že toto jednání PČR představuje nezákonný zásah. MS v Praze žalobě vyhověl a nařídil smazání osobních údajů žalobce.⁹⁴ Rozsudek napadl stěžovatel⁹⁵ kasační stížností u NSS.⁹⁶

NSS posuzoval důvodnost odebrání vzorků, potřebnost uchovávání profilu DNA získaného ze vzorku a (ne)dostatečnost vnitrostátního právního rámce pro tyto činnosti.⁹⁷ NSS tak ve svém rozhodnutí vyjádřil pochybnosti o souladu § 65 zákona o Policii České republiky s právem EU.⁹⁸

Pro posuzovaný případ se tak soud zabýval výkladem článků 4-6, 8, 10 a 16 Směrnice 2016/680 a ustanovení § 65 zákona o Policii České republiky.⁹⁹

⁸⁹ Viz § 220 trestního zákoníku.

⁹⁰ Viz § 329 trestního zákoníku.

⁹¹ Bod 3 anotovaného rozhodnutí.

⁹² Žalobci byly v rámci výsledku sejmuty otisky prstů, proveden bukalní stěr, pořízena fotografie žalobce.

⁹³ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁴ Bod 5 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁵ Policie České republiky, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality skupiny kriminální policie a vyšetřování v Expozituře Plzeň.

⁹⁶ Bod 9 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁷ Bod 32 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁸ Bod 29 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁹ Viz body 12-22 anotovaného rozhodnutí.

NSS považuje za zásadní je zodpovězení otázky, v čem spočívá odlišnost Směrnice od nařízení GDPR.¹⁰⁰ Navíc v tomto případě jde o zpracování zvláštní kategorie osobních údajů¹⁰¹, kde je požadavek naprosté nezbytnosti zpracování a existence vhodných záruk práv a svobod subjektů údajů. NSS upozorňuje na nejasnost odlišení tohoto rámce od již tak speciálního režimu Směrnice.¹⁰² Na základě těchto společných východisek NSS vznesl tři předběžné otázky, které považuje za určující pro své rozhodnutí. NSS považuje za nutné objasnění konkrétního rozsahu požadavku přiměřenosti, zejména s ohledem na závažnost trestných činů.¹⁰³ Dále upozorňuje, že účelem vedení databází profilů DNA PČR je předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, jde tedy o časově neomezenou skutečnost. Zmíněné je však v rozporu s požadavkem minimalizace zpracování osobních údajů v rovině temporální, a tím vyvstává nejasnost aplikace této zásady na daný případ.¹⁰⁴ Vzhledem k přesvědčení NSS, že ustanovení § 65 zákona o PČR není dostatečně určité a podrobné, aby naplnilo čl. 8 odst. 2 Směrnice, tak byla položena i poslední otázka týkající se kvality a úrovně práva stanovujícího minimální náležitosti zpracování a uchovávání citlivých osobních údajů.¹⁰⁵

NSS tak řízení o kasační stížnosti přerušil a položil předběžné otázku SDEU ve znění¹⁰⁶:

1. Vyžaduje zásada minimalizace zpracování osobních údajů diferenciaci s ohledem na závažnost trestného činu?
2. Jaký je dopad zásady minimalizace zpracování osobních údajů v časové rovině pro případ uchování údajů?
3. Jaký je minimální rozsah hmotněprávních a procesněprávních podmínek nakládání se zvláště citlivými osobními údaji (jako profil

¹⁰⁰ Bod 30 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰¹ Dle čl. 10 Směrnice 2016/680.

¹⁰² Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰³ Body 33-39 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁴ Body 40-47 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁵ Body 48-55 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁶ Viz výrok I a II a body 32 a 58-59 anotovaného rozhodnutí.

DNA)? Lze pod pojem „práva členského státu“¹⁰⁷ zahrnout také soudní judikaturu?

Autor: KM

3. SOCIÁLNÍ SÍTĚ, SVOBODA PROJEVU, ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY A OSTATNÍ

ANI O „CIZÍCH AGENTECH“ NENÍ MOŽNÉ ZVEŘEJŇOVAT OSOBNÍ ÚDAJE NA STRÁNKÁCH MINISTERSTVA

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Kobaliya a ostatní v. Ruská federace
Datum: 22. 10. 2024
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

V roce 2012 byl v Rusku přijat tzv. zákon o cizích agentech, který měl za cíl identifikovat subjekty, kteří jsou financováni cizími státními mocnostmi. Původní skupinou na kterou zákon mířil byl, nicméně v roce 2020¹⁰⁸ došlo k výraznému zpřísnění této legislativy a zákonu tak podléhaly neziskové organizace¹⁰⁹, média¹¹⁰ i jednotlivci¹¹¹. Jedna z povinností zákona, který byla pomocí sankcí tvrdě vynucován, pak bylo označovat skutečnost, že subjekt je tzv. cizím agentem. Další povinností bylo pak pravidelně předkládat příjmové výkazy a výdejové výkazy. Na základě označení byla osobní data subjektu vystavena na webových stránkách tamního Ministerstva spravedlnosti. V případě kdy to subjekt neudělal, přicházely přísné nejen finanční postihy.¹¹² Například knihy a publikace „cizích agentů“ podléhaly stejným předpisům jako pornografický nebo násilný obsah a musely být prodávány v neprůhledných obalech s věkovým omezením „18+“.¹¹³ Zároveň pak ně-

¹⁰⁷ Viz čl. 8 odst. 2 Směrnice 2016/680.

¹⁰⁸ Bod 20 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁹ Bod 3 – 7 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁰ Bod 8- 14 anotovaného rozhodnutí.

¹¹¹ Bod 21-22 anotovaného rozhodnutí.

¹¹² Bod 32 a 87-97 anotovaného rozhodnutí.

¹¹³ Bod 90 anotovaného rozhodnutí.

které subjekty čelily i nejpřísnější sankci a to rozpuštění. Takto sankcionovány byly organizace jako International Memorial, Memorial Human Rights Centre, Hnutí za lidská práva a Nadaci Liga voličů. Důvodem bylo „hrubé a opakované“ porušování požadavků na označování.¹¹⁴ 107 neziskových organizací, jednotlivců a zástupců médií v této návaznosti podalo v této věci žalobu k ESLP.

Meritem žaloby bylo, zda zákonné požadavky zavedené právní úpravou „cizího agenta“ a praxe jejího uplatňování představují omezení svobody projevu a sdružování, které jsou nepřijatelné podle článků 10 a 11 Úmluvy. Dále pak bylo rozsudkem zkoumáno, zda tato opatření porušila právo jednotlivých stěžovatelů na respektování soukromého života podle článku 8.

ESLP jednomyslně rozhodl, že v tomto případě došlo k porušení čl. 8, 10 a 11 Úmluvy.

Argumentace soudu, především v kontextu článku 8 Úmluvy pak byla spojená s tím, že zveřejňování osobních údajů na stránkách ministerstva, nemůže být v souladu s veřejným zájmem a tak je takový postup ministerstva v rozporu s Úmluvou.¹¹⁵ V souvislosti s porušením článku 10 a 11 pak soud zdůraznil především skutečnost, že samotné označení „cizí agent“ má stigmatizující a zavádějící charakter.¹¹⁶ Zároveň soud shledal, že omezení spojená s institutem „cizího agenta“ byla dalekosáhlá a jejich cílem bylo spíše trestat než řešit údajnou potřebu transparentnosti nebo obavy o národní bezpečnost.¹¹⁷

Ačkoli byl dle anotovaného rozhodnutí zákon o „cizích agentech“ shledán v rozporu s Chartou, nebrání to tomu aby jiné státy usilovali o obdobný zákon, či ho přímo měli. Příkladem může být Turecko¹¹⁸, který ob-

¹¹⁴ Bod 95 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁵ Bod 113 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁶ Body 40, 59, 60, 71, 75, 76 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁷ Body 40, 63, 72, 94 anotovaného rozhodnutí

¹¹⁸ *Turkey's parliament expected to vote on 'foreign agent' law this week* [online]. 2024 [cit. 03.12.2024]. Dostupné z: <https://cpj.org/2024/10/turkeys-parliament-expected-to-vote-on-foreign-agent-law-this-week/>

dobný zákon navrhovalo a nakonec, možná i v reakci na anotované rozhodnutí, návrh stáhlo¹¹⁹. Druhým příkladem je pak Gruzie¹²⁰, je je obdobný zákon plný a účinný.

Autor: AB

ŠÍŘENÍ NENÁVISTNÝCH PROJEVŮ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Soud: Nejvyšší soud ČR

Věc: 4 Tdo 565/2023

Datum: 12. 7. 2023

Dostupnost: nsoud.cz

V daném trestním řízení byli dva obvinění uznáni soudem prvním instance vinným ze spáchání přečinu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob¹²¹ a podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod¹²² a odsouzen k 10 a 6 měsícům odnětí svobody.¹²³ Těchto trestných činů se dopustili tím, že na sociální síti provozované společností Meta Platforms živě vysílali video, ve kterém dehonestovali Ukrajince žijících na území ČR a vybízeli k nenávisti a násilí vůči nim. Ve videu uváděli taktéž nepravdivé informace týkající se finanční podpory ze strany státu.

Proti danému rozsudku oba obvinění podali odvolání. Soud druhé instance v případě jednoho obviněného odvolání zamítl a v druhém případě

¹¹⁹ Türkiye: Withdrawal of so-called 'agents of influence' law is important victory for civil society. In: *Amnesty International* [online]. 13. 11. 2024 [cit. 03.12.2024]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/11/turkiye-withdrawal-of-so-called-agents-of-influence-law-is-important-victory-for-civil-society/>

¹²⁰ Georgian parliamentary speaker signs „foreign agents” bill into law. *Reuters* [online]. 2024 [cit. 03.12.2024]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/georgian-parliamentary-speaker-signs-foreign-agents-bill-into-law-2024-06-03/>

¹²¹ Trestný čin podle § 355 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „TZ“).

¹²² Trestný čin podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TZ.

¹²³ Rozsudek Okresního soudu v Kladně, sp. zn. 3 T 139/2022.

změnil trest na 10 měsíců odnětí svobody s podmíněným odkladem na 2 roky.¹²⁴ Následně obvinění podali dovolání k Nejvyššímu soudu, v němž se domáhali zproštění obžaloby. V dovolacím návrhu namítali, že jejich výroky šířené na sociálních sítích podléhají svobodě projevu v souladu s čl. 17 Listiny základních práv a svobod a čl. 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Nejvyšší soud však dovolání obviněných odmítl jako zjevně neopodstatněná. Soud potvrdil, že výroky obviněných nejsou chráněny svobodou projevu, protože podněcují k nenávisti a hanobí národ. Soudy nižších stupňů správně posoudily obsah a dosah projevů obviněných a dospěly k závěru, že jejich výroky naplňují znaky výše zmíněných přečinů. Dle Nejvyššího soudu totiž výroky obviněných lze hodnotit jako hrubě urážlivé a znevažující, což je v rozporu se zásadou rovnosti lidí a úcty k právům a svobodám člověka.¹²⁵

Obvinění také argumentovali tím, že jejich projevy byly pouze vyjádřením názoru a že nebyly způsobilé podněcovat k nenávisti. Nejvyšší soud však konstatoval, že projevy obviněných byly způsobilé vyvolat nenávist vůči Ukrajincům a že jejich jednání naplnilo skutkovou podstatu trestného činu podněcování k nenávisti. Dovolací soud blíže uvedl, že pokud se jedná o znak podněcování k nenávisti ve smyslu § 356 odst. 1 TZ, ten je zřetelně naplněn u všech výroků, jež se Ukrajince snaží ukázat na základě nepodložených spekulací ve špatném světle. Taktéž prvky veřejného hanobení národa ve smyslu § 355 odst. 1 písm. a) TZ lze ve videozáznamu shledat. Závěrem dovolací soud konstatoval, že trestní postih obviněných byl nezbytný a přiměřený sledovanému cíli ochrany práv a svobod jiných osob.¹²⁶

Autorka: Akar

GEOBLOCKING PŘI DISTRIBUCI POČÍTAČOVÝCH HER

Soud: Tribunál EU

Věc: T-172/21

Datum: 27. 9. 2023

¹²⁴ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2022, sp. zn. 12 To 192/2022.

¹²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2023, sp. zn. 4 Tdo 565/2023.

¹²⁶ Ibidem.

Dostupnost: curia.europa.eu

Původně Evropská komise obdržela informace o možném rozdílném přístupu při distribuci videoher v souvislosti s určitými regiony EU, kde byly příslušné hry nabízeny. Komise se zabývala otázkou zeměpisného blokování při distribuci některých počítačových videoher na základě zeměpisné polohy, a to prostřednictvím platformy Steam provozované společností Valve, která slouží jako virtuální platforma pro distribuci počítačových her. Komise dospěla k závěru, že společnost Valve a pět vydavatelů her (Bandai, Capcom, Focus Home, Koch Media a ZeniMax) porušilo právo EU v oblasti hospodářské soutěže.

Komise na základě podezření prošetřila a poté potvrdila, že společnost Valve a pět vydavatelů jednalo ve vzájemné shodě, když v některých regionech nabízeli vybrané hry za nižší cenu, než v regionech jiných (jednalo se zejména o Českou republiku, Maďarsko, Polsko a Slovensko). Jejich cílem bylo omezit přeshraniční prodej některých počítačových her v jiných státech (dané souviselo také s funkcí územní kontroly zavedené v pobaltských zemích či ve střední či východní Evropě).

Proti tomuto rozhodnutí Komise společnost Valve podala žalobu k Tribunálu a požadovala jeho zrušení.

Tribunál posuzoval primárně postup Komise a potvrdil, že ta dostatečně prokázala existenci dohody mezi zmíněnými společnostmi a jejich jednání ve shodě. Snahou bylo zamezit paralelní distribuci prostřednictvím zeměpisného blokování klíčů umožňujících aktivaci příslušných videoher. Cílem tak bylo zabránit, aby videohry, distribuované v určitých zemích za nízké ceny, nebyly nakupovány uživateli v jiných zemích, kde jsou ale ceny vyšší. Takový přístup nesledoval ochranu autorských práv vydavatelů (mj. protože ti právě k danému jednání ve shodě s Valve také přistoupili), ale vedl k vyloučení paralelní distribuce, a tak i ochraně vyšších marží pro společnost Valve zejména v západní Evropě. Tribunál zdůraznil, že dané chování nemůže vést neodůvodněně k cenovým rozdílům v rámci evropského trhu. Takto uměle stanovený cenový rozdíl je neslučitelný s dotvářením vnitřního trhu.

Tribunál stížnost odmítl a zdůraznil, že se jedná o škodlivé jednání v rámci hospodářské soutěže (což společnost Valve rozporovala a argumentovala mizivým dopadem) a chování vedoucí k zeměpisnému blokování (i když zde částečně paradoxně bohatších regionů Evropy).

Autor: PL

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).
